

Büyülü bir dil

Modern İran edebiyatının en önemli isimlerinden Sâdık Hidâyet'in başyapıtı 'Kör Baykuş', Behçet Necatigil'in çevirisi ve Hemad Javadzade'nin çizimleriyle yeniden okurla buluştu

Hakkı ÖZDAL/ hakkiozdal@gmail.com

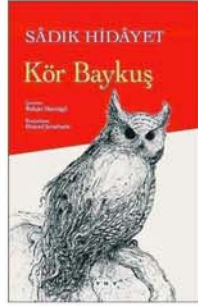
Posta **Kitap** okurlarına bu ay çok özel bir edebi eseri, İran edebiyatının başyapıtlarından birini tanıtıyoruz. Modern İran edebiyatının en önemli isimlerinden biri (belki de birincisi) kabul edilen Sâdık Hidâyet'in başyapıtı "Kör Baykuş", Türkiye'de ilk olarak 1977'de Behçet Necatigil'in çevirisiyle Varlık **Yayınları** tarafından **yayınlanmıştı. Yapı Kredi Yayınları**, 1936'da

yayınlanan ve bir "modern klasik" denebilecek bu eseri 2001 yılında yeniden **yayınladı**.

Şimdi ise "Kör Baykuş" romanının Hemad Javadzade tarafından çizilmiş bir resimli özel baskısı yine **YKY** tarafından **yayımlandı**. Zaten çarpıcı, etkileyici, büyülmüş bir roman olan "Kör

Baykuş", İranlı genç ressam Javadzade'nin desenleriyle okuyucuyu daha da ışıtan bir edebiyat yıldızına dönüşüyor. Sâdık Hidâyet, "Kör Baykuş"ta, yapayalnız bir adamın, yer yer mistik yer yer fazlasıyla gerçekçi, anıların rüyalarla, hakikatin hayallerle karıştığı trajik öyküsünü kahramanın ağzından anlatıyor. **Kitap**

esasen iki bölümden oluşuyor. İlk bölümde, bu yalnız adam, sadece bir an için

Kör Baykuş

Sâdık Hidâyet
Çeviren: Behçet
Necatigil

Resimleyen: Hemad
Javadzade
Yapı Kredi
120 sayfa

BİR CÜMLE

Nereye baksam
çoğalmış
gölgelerimi
görüyorum.

Yalnızca edebiyat eseri değil

Doğu'ya, onun kültür ve zihin dünyasına yönelik Batı kaynaklı eleştiriler "oryantalizm" kategorisinde itibarsızlaştı genel olarak. Ama Doğu'nun kendi iç dinamiklerinden gelen eleştirel yaklaşımlar da benzer bir suçlamaya maruz kaldı. Doğu'nun insanları, Batı'nın 'yüksek' bakışıyla bunu istismar eden Doğu gericiğinin arasında sıkışıp kaldı genellikle. İşte Sâdık Hidâyet'in "Kör Baykuş"ta, Doğulu bir dil ve zihinle yaptığı, din, inanç ve kültür eleştirileri, romanı büyülmüş bir edebiyat eseri olmanın yanı sıra önemli bir felsefi tartışmanın da alanına sokuyor.

pencereden gördüğü genç bir kadına aşık oluyor. Sonra hayal mi gerçek mi olduğu tam anlaşılamayan bir şekilde bu genç kadın yalnız

adamın evine geliyor ve orada can veriyor. Yalnız adam, bu erken kayıp karşısında çaresiz, aşık olduğu kadının cansız bedeniyle bir süre geçirdikten sonra, onu parçalara ayırarak bir bavula koyuyor ve 'mezarıcı' olduğunu söyleyen ihtiyar bir adamın yardımıyla toprağa gömüyor. Şarap, afyon, esrar dumanı altındaki bu bölüm yalnız adamın çocukluğunun da geçtiği evine/odasına dönmesiyle sona eriyor.

'Mümkün' trajik öyküler

Kitabın ikinci bölümünde ise talihsiz adamın tüm yaşam öyküsü, yine hayalle gerçeğin, anyla rüyanın birbirine

karıştığı bir atmosferde okuyucunun karşısına çıkıyor. Mistik, masalsı ama hepsi 'mümkün' olan trajik öykülerle dolu bu yaşam öyküsü, tuzağa düşürülerek evlendirilmiş, evliliğinin ilk gününden itibaren ihanete uğramış, ateşli hastalıklarla bir yatak üzerinde yıllar geçirmiş, öksüz, gerçekte kimsesiz bir adamı tarif eder.